

Drinkwatersector teleurgesteld in Rijnministersconferentie

De waterleidingbedrijven in Nederland kijken met gemengde gevoelens terug op de Rijnministersconferentie op 18 oktober jl. in Bonn. "Het belangrijkste resultaat is dat er voor de drinkwatersector geen negatieve dingen zijn gebeurd," aldus directeur Hans Mehlhorn van de Bodensee Wasserversorgung en vervanger van IAWR-voorzitter Johann Martin Rogg na afloop van de 14e conferentie voor de Rijnministers.

Voor de Rijn zijn vier internationaal gezamenlijk op te lossen problemen gedefinieerd: het herstel van de passeerbaarheid van de rivieren en vergroting van de habitatdiversiteit, het verminderen van diffuse lozingen (met name nutriënten, gewasbeschermingsmiddelen, metalen en gevaarlijke stoffen afkomstig van historische verontreinigingen), verdere vermindering van puntbelastingen (met name door industriële en communale lozingen) én het op elkaar afstemmen van de gebruiksfuncties van het water en milieudoelstellingen van de Kaderrichtlijn Water.

De KRW vraagt om een brede internationale afweging. Daarnaast vallen de effecten van de inmiddels genomen maatregelen uit het hoogwateractieplan voor de Rijn tegen. Tussendoelen worden niet gehaald. Dat vraagt om een ingewikkeld politiek besluit: moet het einddoel worden aangepast of moeten alle activiteiten een tandje hoger? Om deze redenen is de Rijnconferentie op ministerieel niveau georganiseerd.

Agenda

Deze ministersconferentie in Bonn was anders dan de voorgaande, omdat er niets

werd bekrachtigd. Wel werden nieuwe opdrachten geformuleerd.

Op de agenda stonden de reductie van de stofbelasting en verbetering van het ecosysteem, hoogwaterpreventie en de klimaatverandering én samenwerking. De conferentie werd besloten met een algemene slotverklaring. Voor de drinkwatersector is met name het eerste agendapunt van belang.

Het politieke verhaal tijdens de conferentie was van tevoren door de lidstaten voorbereid in de vorm van een ministerieel communiqué met de titel 'De Rijn leeft en verbindt - een stroomgebied als gemeenschappelijke uitdaging'. De IAWR heeft actief invloed uitgeoefend op de inhoud van het communiqué door te reageren op een tussentijdse conceptversie.

Staatsecretaris Huizinga van Verkeer en Waterstaat vertegenwoordigde de Nederlandse overheid tijdens de Rijnministersconferentie in Bonn.

Belangrijke punten voor de drinkwatersector

De IAWR pleitte voor een groot aantal zaken:

- het vasthouden aan de basisvisie, het principe van drinkwaterbereiding met natuurlijke methoden;
- het prioriteit geven aan de functie drinkwater vóór andere gebruiksfuncties;
- aandacht voor het meet- en alarmeringssysteem (omvang meetnet);
- het agenderen van nieuwe probleemstoffen (microverontreinigingen, bestrijdingsmiddelen, geneesmiddelen, MTBE/ETBE);
- het aankaarten van de ontoereikende normering. De ecologische grens is niet scherp genoeg: normvoorstellen voor isoproturon en/of atrazine in de ontwerpdochterrichtlijn KRW liggen ruim boven 0,1;
- het openhouden van de toepassing van andere normstellingmethoden. Zowel de normering op basis van de milieukwaliteit als op basis van de Europese Drinkwaterrichtlijn zijn ontoereikend, waardoor drinkwaterrelevante stoffen tussen de wal en het schip belanden;
- het waarschuwen voor het ondergeschikt raken van drinkwaterwinning aan ecologische eisen, bijvoorbeeld tijdens laagwater. Het mag niet zo zijn dat voorrang gegeven wordt aan het nathouden van overloopgebieden, terwijl de bevolking op drinkwaterrantsoen wordt gezet;
- actieve betrokkenheid van de drinkwatersector bij de aanpak van de gevolgen van de klimaatproblematiek (temperatuurnorm).

Besluiten

De conferentie heeft de volgende concrete besluiten genomen:

- Een gemeenschappelijke strategie zal worden opgesteld om microverontreinigingen op adequate wijze het hoofd te bieden;
- Een integrale strategie inzake het sedimentmanagement Rijn zal worden uitgewerkt;

- Voor eind 2009 wordt een 'masterplan trekvissen Rijn' uitgewerkt. De eerste stappen die in het kader hiervan voor 2015 moeten worden gezet, zijn de verbetering van de visintrek in het Rijnsysteem via de Haringvlietsluizen en de aanleg van een vispassage aan de stuw Straatsburg;
- In het kader van de tijdige uitvoering van het Actieplan Hoogwater en rekening houdend met de effecten van de klimaatverandering zullen alle realistische mogelijkheden worden onderzocht om aanvullende retentiegebieden aan te leggen ter verlaging van de extreme hoogwaterstanden en ter reductie van hoogwaterschade;
- Gemeenschappelijke adaptatiestrategieën zullen worden ontwikkeld voor het waterbeheer in het Rijnstroomgebied, opdat dit beheer opgewassen is tegen de gevolgen van de klimaatverandering.

Reacties

Hans Mehlhorn (directeur van de Bodensee Wasserversorgung en vervanger van IAWR-voorzitter Johann-Martin Rogg): "Ik vind het jammer dat het niet is gelukt om onze basisvisie in het ministerscommuniqué terug te laten komen. Tevreden ben ik pas als we het water in de Rijn zonder problemen en met natuurlijke bereidingsmethoden kunnen gebruiken als grondstof voor drinkwater. Maar het strijden voor de drinkwaterbelangen is een kwestie van lange adem."

Martien den Blanken (directeur van PWN): "We zetten als sector natuurlijk stevig in. Ons ultieme doel is drinkwaterbereiding via natuurlijke methoden. Alles wat daarvan afwijkt, proberen we bij te sturen. Dat is ons in Bonn in beperkte mate gelukt. We hebben niet het gevoel dat de afspraken allemaal op drinkwater zijn beoordeeld. De ecologische normen gaan voor ons niet ver genoeg. De mens hoort ook bij de ecologie, en normen die voor mensen geschikt zijn zouden ook prima zijn voor de rest van de ecologie. Kortom: we missen de scherpte

in het resultaat van Bonn. Gelukkig is er bij de Nederlandse delegatie begrip voor onze standpunten. Maar het zou goed zijn wanneer dat ook bij de buitenlandse delegaties het geval zou zijn."

Ton Rosenhart (sectordirecteur Onderzoek & Projecten van Waternet): "De drinkwaterbelangen zijn in Bonn minder gehonoreerd dan we hadden gehoopt. We zijn er natuurlijk heel trots op dat het ons nog steeds lukt om uit Rijnwater prima drinkwater te bereiden. Maar het wordt wel steeds moeilijker. De toename van geneesmiddelen baart ons grote zorgen. Wij pleiten voor brongerichte maatregelen, zoals een verwijderingsbijdrage voor medicijnen. Verder moeten maatregelen worden genomen bij ziekenhuizen. Wanneer het probleem niet wordt aangepakt bij de bron, worden wij genoodzaakt om onze zuiveringsinstallaties uit te breiden. Dat zou niet nodig zijn als iedereen die water uit de Rijn gebruikt zijn eigen verantwoordelijkheid zou nemen."

Peter Stoks (directeur van RIWA-Rijn): "Als belangenbehartiger voor de onttrekkers in het Nederlandse Rijnstroomgebied zijn we enigszins teleurgesteld dat onze wensen slechts in beperkte mate zijn gehonoreerd. Maar we zijn hoopvol over de komende ontwikkelingen, vooral over de stappen die al genomen zijn vóór deze conferentie: de meest problematische verontreinigingen zijn door de Internationale RijnCommissie inmiddels al onderkend. Nu zullen daarvoor normen afgeleid moeten worden die recht doen aan onze wensen en, nog veel belangrijker, zullen er effectieve maatregelenprogramma's moeten komen om de emissies daadwerkelijk terug te dringen. Samen met onze Duitse zusterorganisaties zullen we daar in IAWR-verband bijzonder alert op blijven."

Maarten Hofstra (voorzitter werkgroep emissies en waterkwaliteit): "De drinkwatersector heeft in de afgelopen jaren veel bereikt. Met succes zijn problemen gesignaleerd en nieuwe stoffen geagendeerd. Als je al veel bereikt hebt, lijkt het of de volgende successen kleiner worden. Ik kan me daarom voorstellen dat de drinkwatersector zich wat teleurgesteld voelt. Nieuwe normen voor Rijnrelevante stoffen konden immers nog niet worden vastgesteld. De sector wordt nog niet betrokken bij zaken die te maken hebben met de klimaatverandering. Wat mij betreft had ook het belang van een adequaat meet- en alarmeringssysteem onderstreept mogen worden."

Gerard Broseliske (lid Nederlandse delegatie): "Op bepaalde punten zijn drinkwaterbelangen in het communiqué gehonoreerd. Maar het woord 'drinkwater' kan niet in elke regel worden opgenomen. Vroeger waren afspraken in het Rijnverdrag min of meer synoniem aan het veilig stellen van de drinkwaterbelangen. Nu speelt er meer. De aandacht gaat op dit moment bijvoorbeeld ook uit naar de vispasseerbaarheid van stuwen en sluizen. Dat wil niet zeggen dat het drinkwaterbelang gedegradeerd is. Het staat nu alleen naast andere belangen."

Peter Stoks (RIWA-Rijn)